

Bijlage: TANDTECHNIEK

Samenvatting en conclusies

De tandtechnische branche is en blijft een dynamisch branche.

Doordat het meest recente systematische onderzoek naar deze branche uit 2008¹ stamt is het niet altijd mogelijk geweest om die dynamiek in cijfers te vangen. De belangrijkste bevindingen zijn:

- Het aantal grote tandtechnische bedrijven met 50 tot 100 medewerkers is toegenomen van vijf naar tien in de periode begin 2007 en begin 2009.
- Het experiment met de vrije prijzen in de mondzorg wordt in ieder geval niet per 2011 ingevoerd.
- De verwachting is dat met name het prothetisch werk nog zal blijven toenemen.
- De digitalisering in de tandtechniek zet onverminderd voort. Dit kan gevolgen hebben voor de aard en de hoeveelheid werk in de branche.
- Vanaf het schooljaar 2010-2011 worden de opleidingen binnen het Instituut Vakopleiding Tandtechniek (IVT) voortgezet binnen de Dutch HealthTec Academy.
- De opleidingen Tandtechnisch Medewerker op niveau 3 zijn vanaf opleidingsjaar 2010-2011 opgegaan in de uitstroom Tandtechnisch Medewerker Basistechnieken op niveau 2.
- Nieuw is de uitstroom Tandtechnisch Medewerker Orthodontie op niveau 2.
- De Nederlandse Zorgautoriteit (NZa) heeft besloten om de tarieven voor orthodontisten per 1 januari 2011 met 34 procent te verlagen. De verwachting is dat dit negatieve gevolgen heeft voor werkgelegenheid van de tandtechnisch medewerker orthodontie.
- Het leerlingenaantal in het opleidingsjaar 2009-2010 is met 15% gestegen van 330 naar 381 leerlingen. Dit is een opvallend gegeven gezien het enigszins gematigde beeld van de branche in die periode.

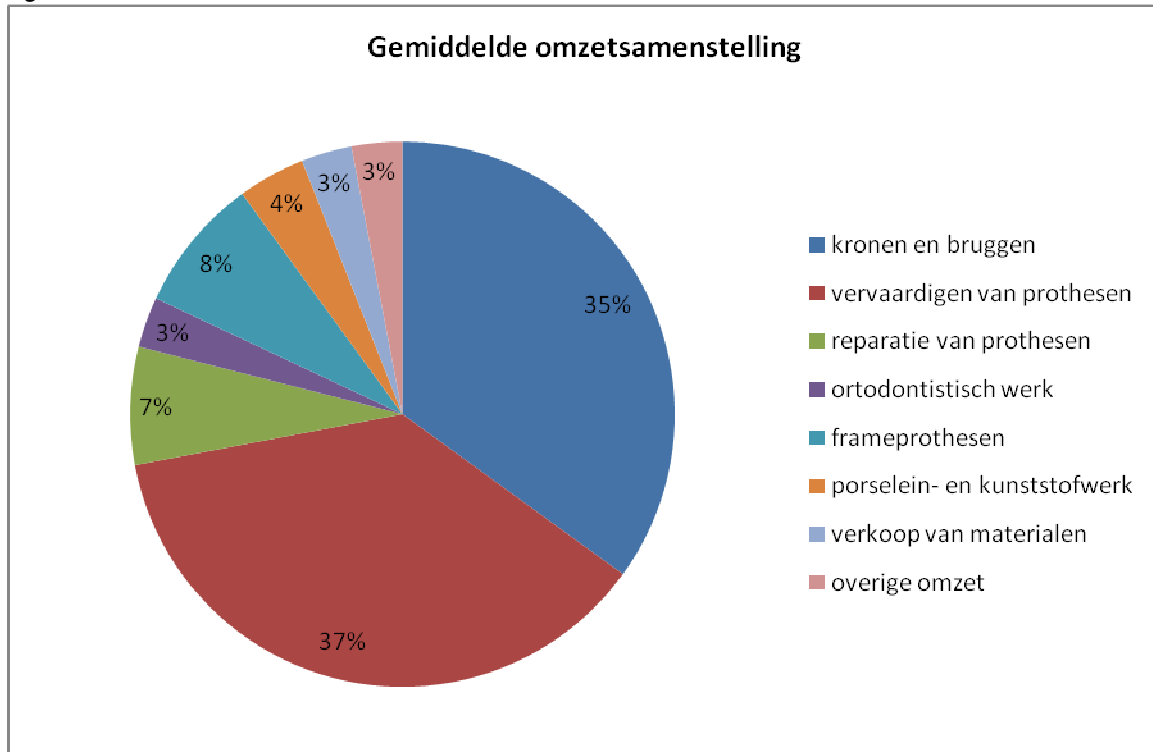
¹ De branchegegevens uit dit hoofdstuk zijn afkomstig van EIM van 2008.

Branche

Omzet branche

In 2007 en 2008 was er sprake van een lichte stijging in de omzet ten aanzien van de omzet in 2006. Die bedroeg toen 360 miljoen euro. Recentere cijfers over de omzet in de branche zijn niet voor handen. Verondersteld wordt dat de omzet over 2009 niet gestegen is of zelfs gedaald is en dat dat ook over 2010 niet zo zal zijn. Een van de redenen hiervoor zou kunnen zijn dat mensen door de economische situatie² hun (dure) behandelingen nog zo veel mogelijk uitstellen.

Figuur 1

Bron: EIM (2008)

² Uit cijfers van het CBS blijkt dat gedurende heel 2009 er sprake was van een krimpende economie. Alhoewel begin 2010 die recessie voorbij was - over het eerste kwartaal van 2010 wordt een lichte groei van 0,6% gerapporteerd - krabbelt Nederland nog maar net en heel voorzichtig weer op uit economisch zware tijden. Daarnaast is er nog steeds sprake van een banenkrimp. In 2011 wordt de eerste voorzichtige groei verwacht van het aantal banen (Trends en ontwikkelingen uitgegeven door Colo in juni 2010)

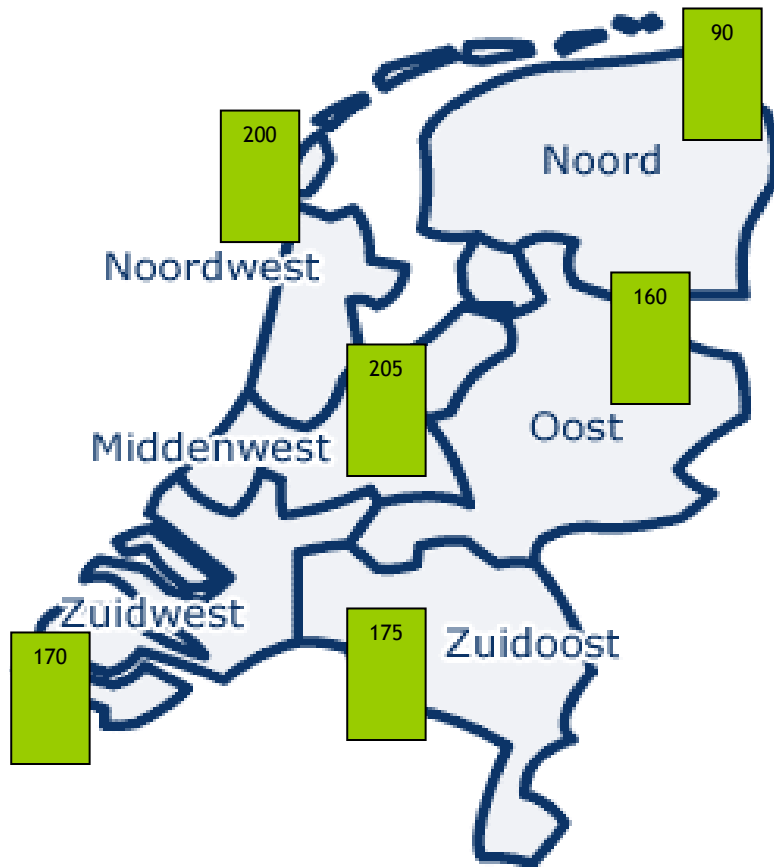
Aantal ondernemingen

Waar in 2003 nog sprake was van 925 ondernemingen, telde de tandtechnische branche in 2007 zo'n 1000 ondernemingen. Het aantal ondernemingen is daarmee in de jaren 2003-2007 met 8% toegenomen. Figuur 2 laat zien hoe deze ondernemingen in 2007 zijn verdeeld over Nederland.

Eén op de twintig van deze bedrijven bestaat uit meerdere vestigingen. Er zijn ongeveer 1075 vestigingen in de branche. In 2008 is het aantal ondernemingen licht verder gegroeid.

Precieze recente cijfers ontbreken over het totaal aantal ondernemingen in de branche. Maar gezien de economische situatie, is de verwachting over het aantal - stabilisatie of lichte daling - niet veranderd is.

Figuur 2 Aantal ondernemingen tandtechniek 2007

Bron: EIM (2008)

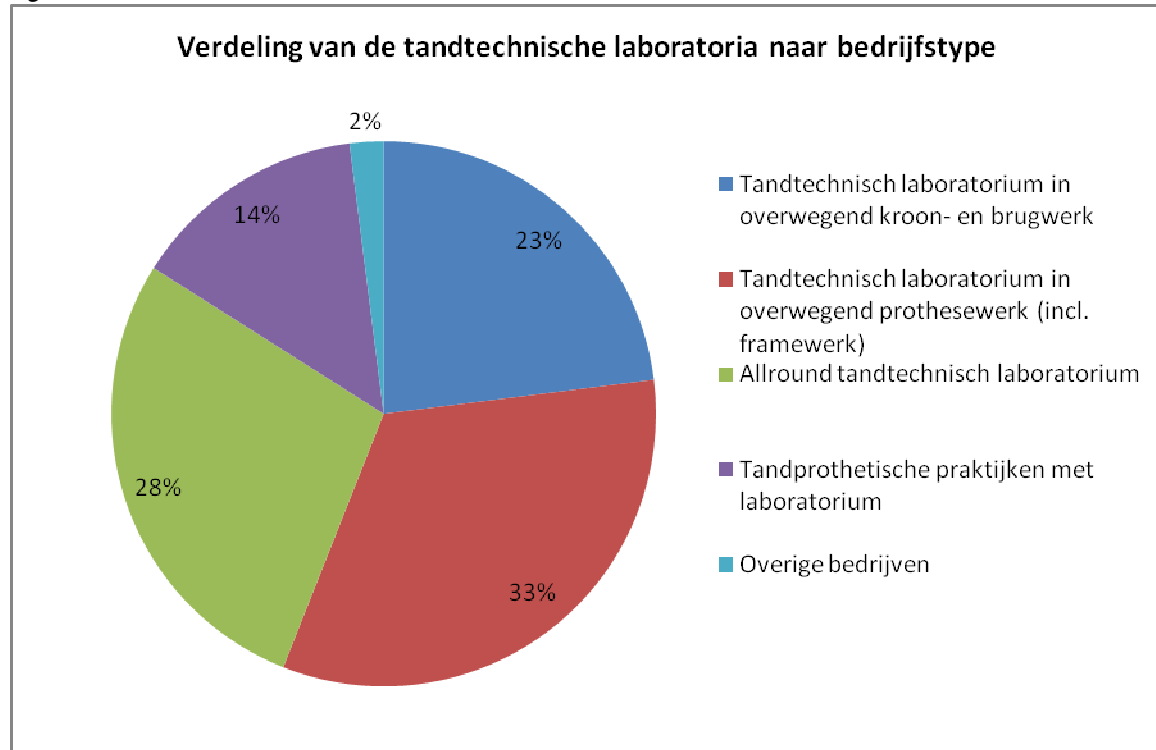
Verdeling naar bedrijfstype

In figuur 3 is te zien hoe de 1000 tandtechnische ondernemingen in 2007 zijn verdeeld naar bedrijfstype. De categorie 'overige bedrijven' omvat bedrijven die bijvoorbeeld orthodontische werkzaamheden verrichten of zich bezighouden met de verkoop van materialen.

Het viel op dat in de periode 2003-2007 het aantal allround tandtechnische bedrijven steeg van 145 naar 280, een gemiddelde jaarlijkse stijging van 12%. De stijging in het totale aantal ondernemingen kon dit niet geheel verklaren. Mogelijk zijn bedrijven die zich voorheen 'overwegend kroon- en brugwerk' of 'overwegend prothesewerk' noemden zich meer als 'allround' gaan profileren.

In 2009 is gesignaleerd dat een aantal van deze allround tandtechnische laboratoria zich meer gaan specialiseren op tandprothetiek. Verwacht wordt dat deze ontwikkeling zich in de toekomst voort zal zetten aangezien er nog steeds ruimte is op de markt voor tandprothetische praktijken.

Figuur 3

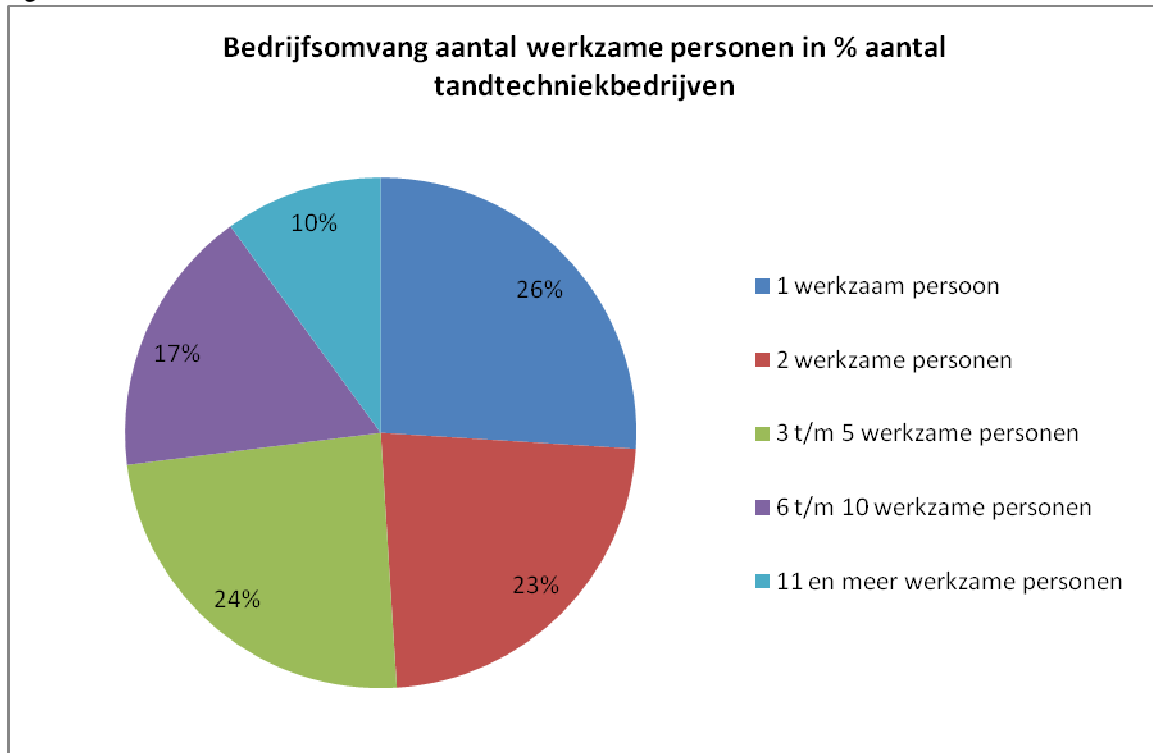

Bron: EIM (2008)

Bedrijfsomvang

In figuur 4 is de bedrijfsomvang weergegeven voor tandtechnische bedrijven in 2007. Hierin is te zien dat een groot deel van de branche bestaat uit kleinschalige bedrijven: in iets meer dan twee derde van de bedrijven werken niet meer dan 4 personen. Ongeveer een kwart van het aantal werkzame personen in de branche is zzp'er. Het aantal bedrijven met 11 of meer werkzame personen is in 2007 relatief gezien niet gestegen ten opzichte van 2003 (toen ook 10%).

Figuur 4

Bron: EIM (2008)

Recentere cijfers over bedrijfsomvang worden geleverd door het CBS³. Zij peilt jaarlijks het aantal tandtechnische bedrijven, uitgesplitst naar omvang. De laatste peildatum is 1 januari 2009. Het meest opvallende gegeven is dat het aantal bedrijven met 50 tot 100 werkzame personen met 100% gestegen is op 1 januari 2009 (10 bedrijven) ten opzichte van 1 januari 2006 (5 bedrijven). Tegelijkertijd laten de cijfers zien dat het aantal bedrijven van 2 werkzame personen is afgenomen met 21% in de periode 1 januari 2006 - 1 januari 2009, het aantal zzp'ers nam in diezelfde periode toe met 14%⁴.

³ <http://statline.cbs.nl>

⁴ In deze paragraaf zijn bewust alleen relatieve percentages gegeven. Absolute getallen staan niet vermeld omdat de cijfers die het CBS rapporteert over de aantallen tandtechnische bedrijven niet geheel overeenkomen van de cijfers van het EIM onderzoek (2008).

Samenwerking

In 2007 is er voor het eerst een systematisch onderzoek uitgevoerd naar samenwerking in de tandtechnische branche⁵. Hieruit bleek dat ruim een derde van de 1000 ondernemingen samenwerkte met één of meerdere andere ondernemingen. Tandprothetische praktijken met laboratorium werkten het meest samen. Van de niet-samenwerkers zag de helft wel goede mogelijkheden voor samenwerking met collega's, tandartsen en mondhygiënist en zag 44% van de totale groep goede mogelijkheden tot samenwerking met verzekeraars.

De verwachting is dat het aantal samenwerkingsverbanden zal blijven toenemen. Eén van de voordelen daarvan is het gezamenlijke kunnen doen van investeringen. Ook tandartsen staan er steeds welwillender tegenover. Zij gaan steeds vaker parttime werken en willen daarom graag onderdeel uitmaken van een groepspraktijk. Daarnaast neemt de kennis van de tandarts op het gebied van tandtechnisch werk af.

Uitbesteding tandtechnisch werk

Van de brancheomzet in 2007 bestond 6% uit uitbesteed werk, daar waar dit in 2003 nog 2% betrof (EIM, 2008). Vorig jaar werd gerapporteerd dat deze trend gestagneerd was; het percentage lag toen nog steeds rond de 6%. Recentere cijfers over het percentage tandtechnisch werk dat naar het buitenland gaat, zijn niet voorhanden.

Vrije prijzen mondzorg

Het advies van de Nederlandse Zorgautoriteit dat minister Klink gedeeltelijk had overgenomen om tandartsen in een experiment zelf hun tandartstarief te laten bepalen, begint in ieder geval niet op de eerder voorgestelde datum van 1 januari 2011. Klink vindt het niet verantwoord om het experiment dan al te beginnen omdat hij betwijfelt of tandartsen op zo'n korte termijn een goede transparantie van prijs, kwaliteit en prestatie kunnen waarborgen. De demissionair minister laat het aan het nieuwe kabinet over om te beslissen of er per 2012 al dan niet vrije prijzen in de mondzorg komen⁶.

Verwacht wordt dat het vrijgeven van de prijzen in de mondzorg impact zal hebben op de tandtechnische branche. Wat die precieze gevolgen zullen zijn, is moeilijk te voorspellen. Indien het besluit in 2012 ingevoerd wordt kan er op zijn vroegst in de loop van dat jaar een beter beeld verkregen worden van de gevolgen.

Verzekerde mondzorg

De tandtechnische voorzieningen die in 2010 in het basispakket worden vergoed zijn de uitneembare gebitsprothese voor onder- en bovenkaak en de op implantaat gedragen gebitsprothese⁷.

Dit jaar heeft het demissionaire kabinet het advies overgenomen van het College voor Zorgverzekeringen om de mondzorg voor 18-22 jarigen uit het basispakket te halen⁸. De reden is dat deze groep geen risicogroep zou zijn. De Nederlandse Vereniging tot bevordering der Tandheelkunde ziet dit anders. Zij verwacht dat deze maatregel juist een toename zal geven van gebitsproblemen bij deze groep op latere leeftijd⁹.

Veranderende vraag

De vraag naar op implantaat gedragen gebitsprothesen nam de afgelopen jaren toe. Recente cijfers zijn hierover niet beschikbaar. Het is moeilijk aan te geven hoe deze markt zich verder ontwikkelt. Aan de ene kant zullen Nederlanders steeds langer hun eigen tanden en kiezen houden. Aan de andere kant kunnen andere doelgroepen ontstaan zoals patiënten die hun prothese willen vervangen voor een op implantaten gedragen gebitsprothese.

⁵ EIM (2008) *Samenwerking in de tandtechniek*.

⁶ www.mijnmond.info /Tandtechnisch Magazine

⁷ www.cvz.nl juni 2010

⁸ www.cvz.nl juli 2010, www.mijnmond.info , juli 2010

⁹ www.nmt.nl, juli 2010

In recent onderzoek naar de macrodoelmatigheid van de opleiding Tandprothetiek dat is uitgevoerd door Kenniscentrum Beroepsonderwijs Arbeidsmarkt (januari 2010) wordt geconcludeerd dat de vraag naar tandprothetici de komende jaren zal blijven toenemen. Daar worden ondermeer de vergrijzing en de toenemende vervangingsvraag van gebitten als oorzaken genoemd¹⁰.

Ontwikkelingen in technologie

De digitalisering binnen de tandtechniek blijft zich verder voortzetten. Het gebruik van CAD/CAM-systemen is allang niet nieuw meer en de systemen worden breed ingezet. De systemen worden steeds verfijnder en de aanschafprijs daalt.

Daarnaast zal het gebruik van mondscanners steeds meer toenemen. Dit betekent dat er geen afdrukken meer gemaakt hoeven te worden van de mond van de patiënt en dat een kroon in principe volledig geautomatiseerd vervaardigd kan worden. De komst van dergelijke technologie heeft gevolgen voor het werk dat de tandtechnicus uitvoert. Naar mate het gebruik van digitale technologie toeneemt, zal het handmatige werk van de tandtechnicus steeds meer overgenomen worden. Er zal meer behoefte komen aan tandtechnici die goed met de digitale systemen overweg kunnen.

Tandtechnisch medewerker orthodontie

Door de brancheverenigingen VLHT en BTT werd al enige jaren een arbeidsmarktbehoefte gesignaleerd aan tandtechnisch medewerkers orthodontie. In 2010 is deze behoefte gekwantificeerd. Het gaat om ruim 30 tandtechnische medewerkers orthodontie waarvoor een scholingsbehoefte bestaat de komende jaren. Naar aanleiding daarvan is de uitstroom Tandtechnisch Medewerker Orthodontie ontwikkeld.

Momenteel werken er zo'n 250 tandtechnisch medewerkers orthodontie in Nederland. Zij werken in een tandtechnisch laboratorium. Opdrachtgevers zijn bijvoorbeeld tandartsen, kaakchirurgen of orthodontisten. Er zijn momenteel zo'n 300 orthodontisten¹¹.

In de afgelopen 15 jaar is de vraag naar orthodontische zorg beduidend toegenomen. Momenteel heeft ongeveer 55% van de kinderen in Nederland orthodontische zorg nodig¹². Ook steeds meer volwassenen willen iets aan hun gebit laten doen. Ruim 10 procent van de patiënten die gebruik maken van orthodontische zorg is volwassen. Dit is een gunstige ontwikkeling voor de orthodontische branche.

Een recente ontwikkeling zou echter wel eens grote negatieve gevolgen kunnen hebben voor degenen die in de orthodontische branche werkzaam zijn. De Nederlandse Zorgautoriteit (NZa) heeft besloten om de tarieven voor orthodontisten per 1 januari 2011 met 34 procent te verlagen en tegelijkertijd de tarieven voor algemeen practici - de tandartsen die aan orthodontie doen - op hetzelfde verlaagde niveau te brengen¹³. Volgens de beroepsorganisatie van tandartsen, de NMT, dwingt het besluit van de NZa 50% van de tandartsen die orthodontische zorg leveren en 20 procent van de orthodontisten te stoppen met het verlenen van orthodontische zorg. De branchevereniging Tandtechniek verwacht dat hierdoor zo'n 30 % van de tandtechnisch medewerkers orthodontie die in opdracht van orthodontist en de tandarts werken hun baan zullen verliezen. Daarnaast is de veronderstelling dat tandtechnische laboratoria geen nieuwe tandtechnisch medewerkers orthodontie zullen willen opleiden¹⁴.

¹⁰ Peters, F., Habraken M. en Vermulst R. (2010), *Onderzoek naar de macrodoelmatigheid van de opleiding Tandprothetiek*

¹¹ www.orthodontist.nl, juli 2010

¹² www.mijnmond.info, juli 2010

¹³ www.bvtandtechniek.nl, augustus 2010

¹⁴ www.mijnmond.info, juni 2010

Arbeidsmarktsituatie

Werkgelegenheid

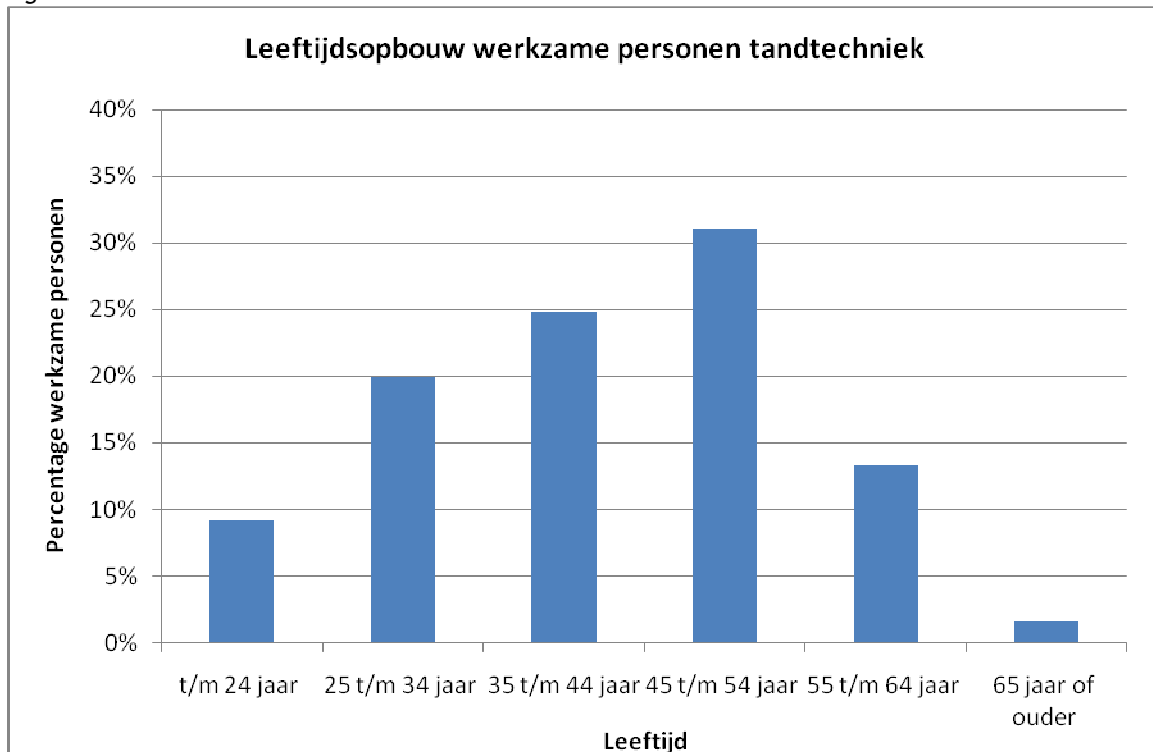
In 2007 waren er 4890 personen werkzaam in de tandtechnische branche, hetgeen neerkomt op 4200 fte. Recentere cijfers over de werkgelegenheid in de branche zijn er niet voorhanden.

Personeelskenmerken

Ruim 60% van de in de branche werkende personen is man. Van de ondernemers/managers is 16% vrouw. De verhouding fulltimers:parttimers¹⁵ is ongeveer 3:1.

Figuur 5 laat de leeftijdsopbouw in 2007 zien van de werkzame personen in de tandtechniek. Bijna 30% van de werkzame personen komt uit de leeftijdscategorie tot en met 34 jaar, 15% is 55 jaar of ouder. Verreweg de grootste groep, 56%, valt in de leeftijdscategorie van 35 tot 55 jaar. De leeftijdsopbouw in de tandtechniek is hiermee vergelijkbaar met die van de landelijke werkzame beroepsbevolking.

Figuur 5

Bron: EIM (2008)

Vergrijzing in de branche

Vergrijzing blijft onverminderd een groot probleem de tandtechniek. Het zorgen dat (jonge) mensen instromen in de tandtechnische branche, blijft dus van wezenlijk belang.

¹⁵ Fulltimers zijn personen die 36 uur/week of meer werken. Voor parttimers is dit 35 uur/week of minder.

Arbeidsmarktperspectief

Het vacatureaanbod in de tandtechniek bestond in juni 2010 uit zo'n 70 vacatures¹⁶. Zoals uit onderstaand overzicht blijkt, schommelt het vacatureaanbod sinds juni vorig jaar tussen de 55 en 70 vacatures, en is daarmee dit jaar redelijk stabiel.

Tabel 1 Vacatures tandtechniek¹⁷

Branche	Vacature aantal Juni 2010	Vacature aantal februari 2010	Vacature aantal November 2009	Vacature aantal Mei/Juni 2009
Tandtechniek	70	57	67	54
Totaal Gezondheidstechniek	452 vacatures	394 vacatures	393 vacatures	354 vacatures

Bron: SVGB (2009 & 2010)

Het perspectief op werk in de tandtechnische branche is daarmee nog steeds goed. Er is een constant aanbod van vacatures voor verschillende functies. In juni waren er zo'n 14 functies vacant op het gebied van prothese, 9 voor kroon- en brugwerk, 8 op het gebied van orthodontisch werk, 13 gipstechnici en 18 allround of niet nader gespecificeerde tandtechnici. Van de 70 vacatures werden er 20 leerlingen gevraagd en in 7 vacatures werd expliciet om een ervaren tandtechnicus gevraagd.

Het is in het licht van de huidige economische situatie moeilijk in te schatten of dit vacatureaanbod verder zal ontwikkelen. Dit zal afhangen van de mate waarin de werkgevers bereid zijn te investeren in nieuw personeel. Ook ontwikkelingen in technologie kunnen invloed hebben op het vacature aanbod. De verwachting is dat de vraag naar tandtechnici zal afnemen als gevolg van op brede schaal inzetten van technologie.

Door de recente ontwikkelingen binnen de orthodontische branche is het onzeker wat het arbeidsmarktperspectief zal zijn voor de tandtechnisch medewerker orthodontie.

Een tandtechnicus in loondienst verdient afhankelijk van leeftijd en ervaring indicatief tussen de 1400 euro en ruim 3000 euro¹⁸.

¹⁶ SVGB internetonderzoek, peildatum 1 juni 2010

¹⁷ De vacatures zijn uit vakbladen en op internet bij individuele bedrijven en op vacaturewebsites geïnventariseerd. De vacature aantallen geven een indicatie van het aantal vacatures in de branche en de ontwikkeling daarvan de afgelopen 12 maanden. Het werkelijke aantal vacatures ligt waarschijnlijk iets hoger.

¹⁸ www.youchooz.nl, juli 2010, www.bvtandtechniek.nl augustus 2010

Onderwijsinformatie

Dutch HealthTec Academy

Vanaf het schooljaar 2010-2011 worden de opleidingen binnen het Instituut Vakopleiding Tandtechniek (IVT) voortgezet binnen de Dutch HealthTec Academy.

De Dutch HealthTec Academy is de nieuwe school voor gezondheidstechniek en verzorgt vakopleidingen op mbo-niveau en na- en bijscholing voor vakmensen die ontwerpen, vervaardigen en verkopen. De school biedt plaats aan circa 1.000 deelnemers.

De vakopleiding en cursussen van de Dutch HealthTec Academy zijn een voortzetting van de huidige opleidingen en cursussen bij ROC ASA SBBO te Amersfoort, IVT te Nieuwegein en SVGB te Nieuwegein. Per 1 september 2010 worden de opleidingen en cursussen voortgezet binnen de Dutch HealthTec Academy in Utrecht. De uitvoering van de Dutch HealthTec Academy ligt in handen van Amarantis onderwijsgroep / ROC ASA en SVGB kennis- en opleidingscentrum.

De Dutch HealthTec Academy is een uniek samenwerkingsverband tussen bedrijfsleven, roc's, vmbo- en hbo-instellingen en het kenniscentrum beroepsonderwijs bedrijfsleven. Samen hebben zij de krachten gebundeld om tot een duurzame opleidingsvoorziening in de gezondheidstechniek te komen. De intensieve samenwerking tussen bedrijfsleven en onderwijs slaat een brug tussen theorie en praktijk. De Dutch HealthTec Academy wordt daarmee een ontmoetingsplaats van kennis en talent.

Oriëntatiejaar HealthTec

Het oriëntatiejaar HealthTec is ontwikkeld binnen het project "De Nederlandse school voor Gezondheidstechniek". Het doel is om via deze weg nieuwe/jonge instroom te genereren voor de gezondheidstechnische beroepsopleidingen, dus voor de tandtechniek.

De leerlingen maken in de opleiding kennis met de verschillende gezondheidstechnische beroepen, zodat ze een gerichte en gemotiveerde beroepskeuze kunnen maken in één van de vijf richtingen (optiek, audicien, orthopedische schoentechniek, orthopedische techniek en tandtechniek). Het oriëntatiejaar is een 1-jarige bol-opleiding, waarna in principe doorstroming plaatsvindt in één van de bbl-vakopleidingen. De opleiding start voor het eerst in september 2010.

Uitstromen Tandtechniek 2010-2011

De wens van het bedrijfsleven om een flexibeler opleidingsaanbod te creëren, heeft geresulteerd in een gewijzigd kwalificatiedossier 2010-2011.

Geheel nieuw in het kwalificatiedossier Tandtechniek 2010-2011 is de uitstroom Tandtechnisch Medewerker Orthodontie. De uitstroom is gepositioneerd op niveau 2 en duurt 2 jaar. Na afronding van de opleiding kan de medewerker diverse soorten orthodontische werkstukken vervaardigen.

Reguliere uitstromen vanaf opleidingsjaar 2010-2011 zijn:

- Tandtechnisch Medewerker Basistechnieken, niveau 2
- Tandtechnisch Medewerker Orthodontie, niveau 2
- Tandtechnicus Kroon- en Brugwerk, niveau 4
- Tandtechnicus Prothese, niveau 4
- Tandtechnicus/Manager Kroon- en Brugwerk, niveau 4
- Tandtechnicus/Manager Prothese, niveau 4

Certificeerbare eenheden die vanaf opleidingsjaar 2010-2011 gehaald kunnen worden zijn:

- Basiswerkzaamheden
- Partiële frameprothese
- Solitaire kroon met perskeramiek
- Volledige gebitsprothese
- Overkappingsprothese op implantaten
- Perskeramiek en metaalkeramiek op natuurlijke elementen
- Volledige keramiek op implantaten

Contractonderwijs 2010-2011¹⁹:

- Opleiding Klinisch Prothesetechnicus (i.s.m. Radboud Universiteit Nijmegen)

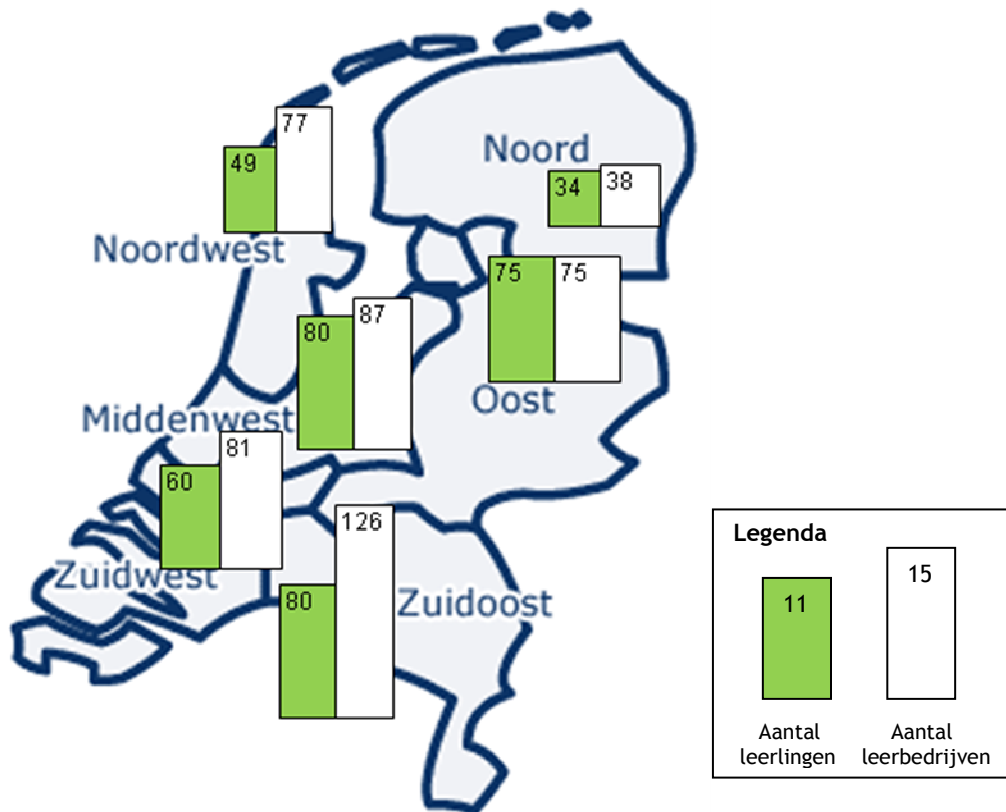
¹⁹ Bij voldoende aantal deelnemers

- Opleiding Klinisch Technicus Kroon en brugwerk (i.s.m. Radboud Universiteit Nijmegen)
- Masterclass (specialisatie) Kroon en brugwerk. Dit is tevens het 1ste leerjaar van de 2-jarige opleiding Klinisch Technisch Kroon en brugwerk.
- Masterclass (specialisatie) Prothese. Dit is tevens het 1ste leerjaar van de 2-jarige opleiding Klinisch Prothesetechnicus²⁰.

Overzicht leerlingen/leerbedrijven

In onderstaand schema ziet u een overzicht van het aantal leerlingen en het aantal leerbedrijven, weergegeven per CWI-regio.

Figuur 6

Bron: SVGB (2010)

Er zijn voldoende leerbedrijven voor leerlingen tandtechniek. Er is zelfs sprake van een overschot (zie figuur 6). Het perspectief voor de komende jaren op een leerbaan is ook goed.

De opleiding tandtechniek is een bbl-opleiding. Leerlingen zijn daardoor al werkzaam in een bedrijf voordat zij aan de opleiding beginnen.

In- en uitstroom van leerlingen

In het opleidingsjaar 2009-2010 genoten in totaal 381 leerlingen regulier onderwijs aan het IVT (zie ook tabel 1 in de bijlage van dit hoofdstuk). In de twee voorgaande opleidingsjaren waren dat er 330. Dit betekent dat er in 2009-2010 een stijging was van het aantal van 15%.

Een eenduidige verklaring voor deze stijging is moeilijk te geven. Mogelijk dat meer aanbod van werk een rol heeft gespeeld om meer leerlingen de opleiding te laten volgen.

²⁰ Na het met een voldoende resultaat afsluiten van de masterclass Prothese kan men instromen in de opleiding Tandprothetiek aan de Hogeschool Utrecht.

Tabel 2 laat de diplomagegevens zien van schooljaar 2009-2010.

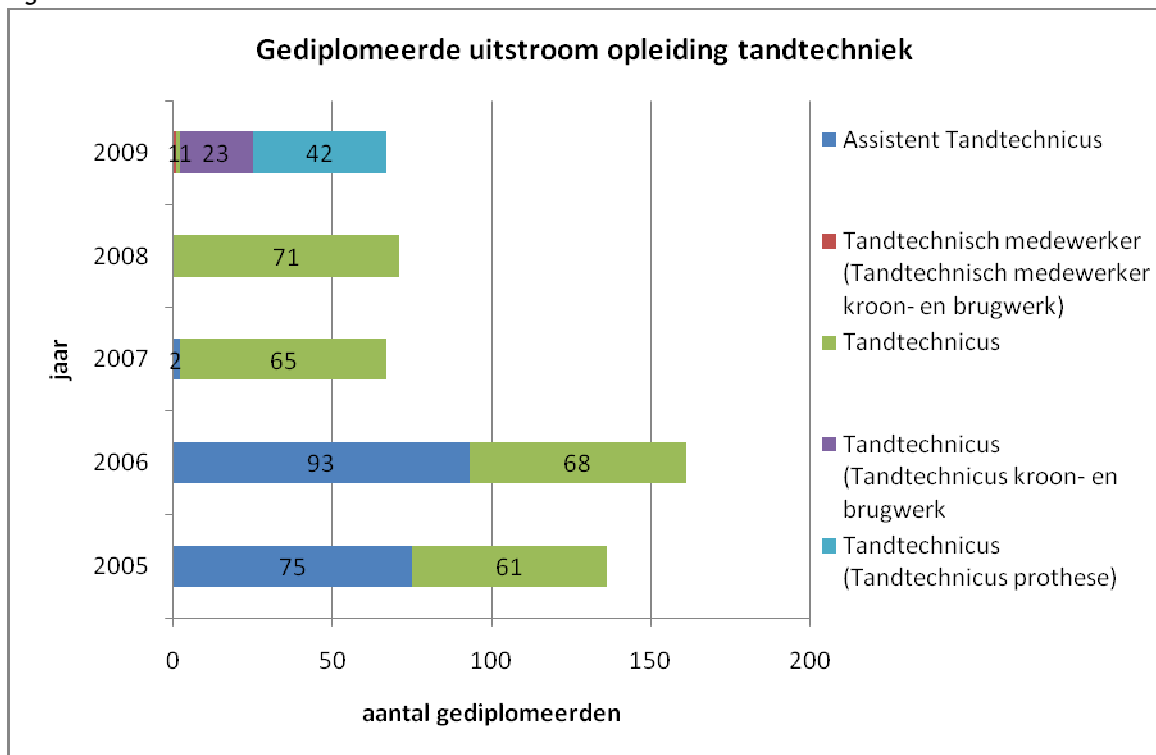
Tabel 2 Diplomagegevens

	Aantal gediplomeerden
Tandtechnisch medewerker Kroon- en brugwerk	2
Tandtechnicus Kroon- en brugwerk	13
Tandtechnicus Prothese	49

Bron: ROC ASA (2010)

Figuur 7 geeft een overzicht van de gediplomeerde uitstroom in de periode 2005-2009 (kalenderjaren). Wat opvalt, is de daling van de gediplomeerden vanaf 2007. Reden hiervoor kan zijn: de beëindiging van de opleiding Assistent Tandtechnicus op niveau 2 (deze leverde in 2006 nog 93 gediplomeerden op) en een minder populaire opleiding op niveau 3 daarvoor in de plaats. Verder kan de gestage afname van de instroom in de jaren vóór 2007 een verklaring zijn.

Figuur 7

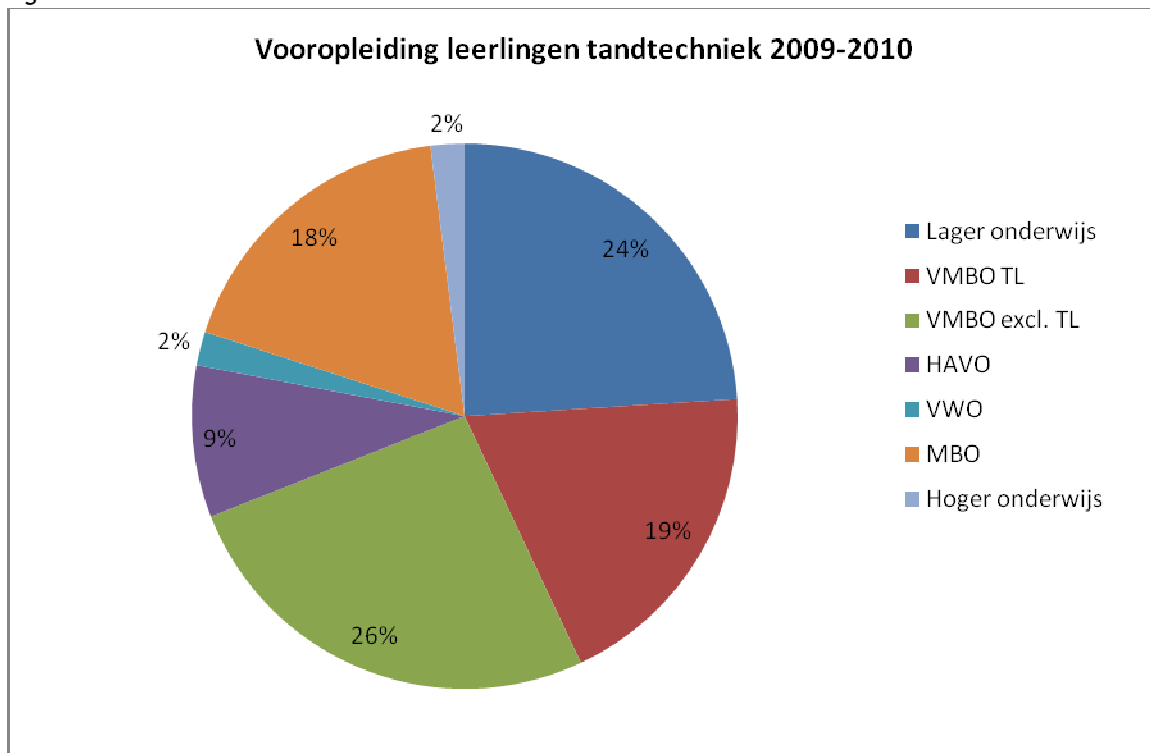
Bron: DUO-CFI (2010)

Kenmerken leerlingenpopulatie

De verhouding man-vrouw in de opleiding is 66%-34%. Dit verschilt niet met voorgaande jaren.

De meeste leerlingen hebben als hoogstgenoten vooropleiding vmbo (45%), al dan niet met theoretische leerweg (zie figuur 8). 18 % heeft een andere mbo opleiding als vooropleiding en 24% heeft lager onderwijs genoten. De rest heeft havo, vwo of hoger onderwijs afgerond.

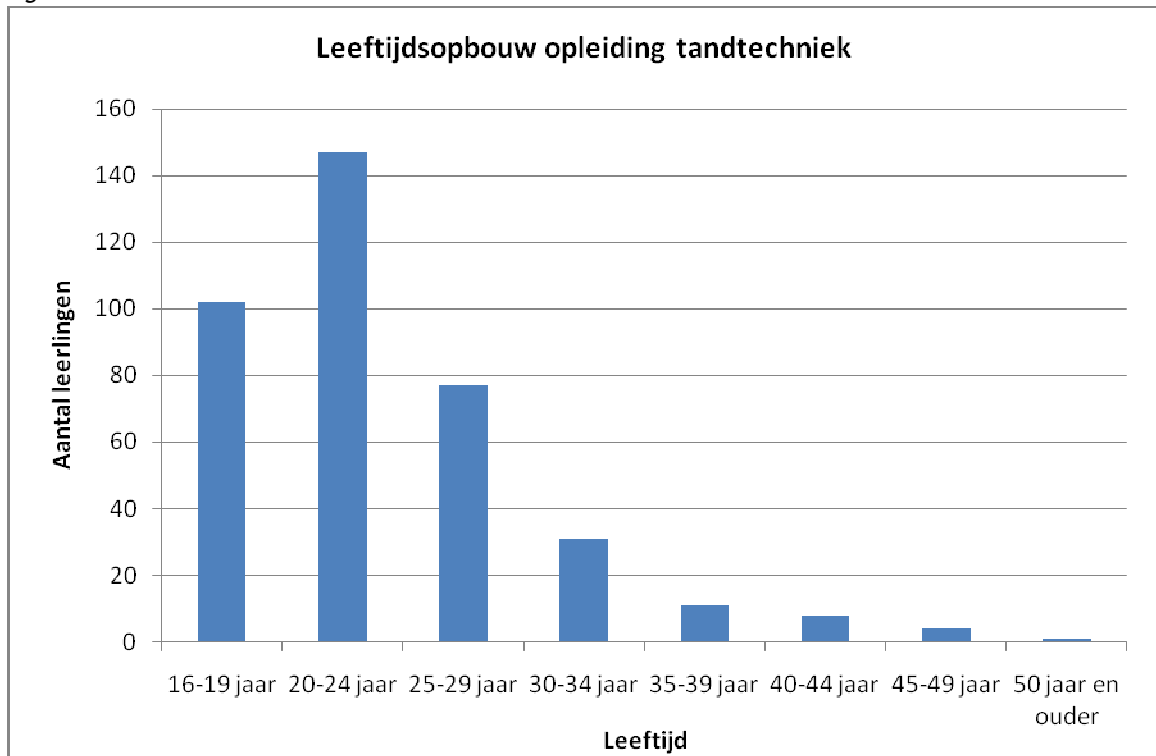
Figuur 8

Bron: DUO-CFI (2010)

De leeftijdsopbouw van de deelnemers tandtechniek laat zien dat er vooral jonge volwassenen deelnemen aan de opleidingen tandtechniek (zie figuur 8).

Figuur 9

Bron: DUO-CFI (2010)

De tandtechnicus in opleiding verdient het wettelijk minimumloon: tussen de 488,50 euro (op 16-jarige leeftijd) en 1416,00 euro (vanaf 23-jarige leeftijd)²¹.

²¹ www.youchooz.nl, juli 2010

Bijlage hoofdstuk tandtechniek

Tabel 1 Leerlingaantallen tandtechniek schooljaar 2009/2010 uitgesplitst naar CWI-district

	Tandtechniek 94710	Tandtechniek (Tandtechnisch medewerker kroon- en brugwerk) 91611	Tandtechnisch medewerker (Tandtechnisch medewerker prothese) 91612 Tandtechniek (Tandtechnisch medewerker prothese) 94712	Tandtechniek 94720	Tandtechnicus (Tandtechnicus kroon- en brugwerk) 91602 Tandtechniek (Tandtechnicus kroon- en brugwerk) 94721	Tandtechnicus (Tandtechnicus prothese) 91602 Tandtechniek (Tandtechnicus prothese) 94722	Totaal
	niveau 3	niveau 3	niveau 3	niveau 4	niveau 4	niveau 4	
middenwest	10	0	2	23	16	29	80
noord	4	0	0	10	2	18	34
noordwest	4	1	2	13	8	21	49
oost	6	0	1	22	9	37	75
zuidoost	2	0	1	27	15	35	80
zuidwest	0	0	5	18	10	27	60
buitenland	1	0	0	0	0	2	3
Totaal	27	1	11	113	60	169	381

Bron: DUO-CFI (2010)

Tabel 2 Leerbedrijf aantallen Tandtechniek schooljaar 2009/2010 uitgesplitst naar CWI-district

	Tandtechnisch Medewerker Kroon- en Brugwerk (94711)	Tandtechnisch Medewerker Prothese (94712)	Tandtechnicus Kroon- en Brugwerk (94721)	Tandtechnicus Prothese (94722)	Tandtechnicus/Manager Kroon- en Brugwerk	Tandtechnicus Manager Prothese (94724)
	niveau 3	niveau 3	niveau 4	niveau 4	niveau 4	niveau 4
middenwest	79	87	79	85	76	83
noord	33	38	33	38	33	38
noordwest	68	77	68	77	59	68
oost	63	75	63	75	60	72
zuidoost	104	126	105	126	94	116
zuidwest	62	81	62	81	65	81
	409	484	410	482	387	458

Bron: SVGB (2010)

Bronverwijzingen

Rapporten

- EIM (2008). *Structuuronderzoek Tandtechniek 2008*. HBA: Zoetermeer.
- Colo (2010). *Trends en ontwikkelingen 2010 - 03*
- Peters, F., Habraken M. en Vermulst R. (2010), *Onderzoek naar de marcodeelmatigheid van de opleiding Tandprothetiek*
- IVT (2010). Instituut vakopleiding Tandtechniek, Nieuwegein.

Internet

- <http://statline.cbs.nl>
- www.bvtandtechniek.nl
- www.cvz.nl
- www.mijnmond.info
- www.nmt.nl
- www.orthodontist.nl
- www.youchooz.nl